

**ПОЗИЦІЯ
УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ**

**до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій,
працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним
щепленням»**

Зауваження/Пропозиції до тексту проєкту

1. Проєктом наказу пропонується затвердити Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням (далі – Перелік) з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, а саме працівники центральних органів виконавчої влади та їх територіальних підрозділів, працівники місцевих державних адміністрацій та працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти, загальної середньої освіти, дошкільної освіти, позашкільних закладів освіти.

У проєкті наказу його назва «Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням» не відповідає його змісту, оскільки із назви цього документа вбачається необхідність затвердження одночасно переліку професій, виробництв і організацій.

Саме такий підхід застосовується в інших чинних нормативних актах, що мають подібні назви. Зокрема, Перелік виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 № 163, визначає перелік і виробництв, і цехів, і посад.

Аналізуючи положення Переліку, що планується затвердити проєктом наказу, встановлено, що у ньому міститься тільки перелік організацій, працівники, яких мають підлягають обов'язковим профілактичним щепленням, та не містить назву самих професій та виробництв.

Таким чином, положення проєкту наказу не узгоджуються із положеннями частини другої статті 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», якою передбачено, що працівники саме окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких може призвести до зараження цих працівників та (або) поширення ними інфекційних хвороб, підлягають обов'язковим профілактичним щепленням також проти інших відповідних інфекційних хвороб.

Крім того, доцільно враховувати, що професія – це здатність виконувати подібні роботи, що вимагають від особи певної кваліфікації.

Перелік професій відображений у Класифікаторі професій ДК 003:2010, який призначений для застосування центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, всіма суб'єктами господарювання. Відтак Перелік потребує доповнення найменуваннями відповідних професій згідно з Класифікатором професій.

2. У пояснювальній записці до проєкту наказу відсутні обґрунтування у виокремленні саме таких категорій працівників, як працівники центральних органів виконавчої влади та їх територіальних підрозділів, працівники місцевих державних адміністрацій та працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти, загальної середньої освіти, дошкільної освіти, позашкільних закладів освіти.

Зокрема, не наведено статистичні дані на підтвердження того, що рівень захворювання серед цих працівників є найвищим серед осіб, які захворіли на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2 починаючи з початку пандемії.

Зауважую, що відповідно до Дорожньої карти з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, і проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію COVID-19 в Україні у 2021–2022 роках (далі – Дорожня карта), затвердженої наказом МОЗ України від 24.12.2020 № 3018, вчителів та інших працівників сфери освіти визначено серед інших цільових груп для вакцинації як таких, що мають високий ризик обмеження життєдіяльності для суспільства.

Дорожньою картою також визначено інші цільові групи, які підпадають під високий ризик інфікування COVID-19 через відсутність вибору місця і способу організації роботи, вибору умов праці, а саме: медичні працівники, військовослужбовці, які беруть участь в Операції об'єднаних сил, працівники соціальної сфери, працівники закладах із надання тривалого догляду та підтримки, працівники важливих структур державної безпеки, включно з Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України, Національною гвардією України, Службою безпеки України, військовослужбовцями Збройних Сил України, Міністерством внутрішніх справ України, працівники місць обмеження волі.

Водночас працівників центральних органів виконавчої влади та їх територіальних підрозділів, працівники місцевих державних адміністрацій до цільових груп для вакцинації Дорожньою картою не визначено.

Поза межами правового регулювання залишаються і питання щодо вакцинації осіб, яким обов'язкове профілактичне щеплення протипоказане за станом здоров'я.

3. Звертаю увагу на резолюцію ПАРЄ від 27.01.2021 № 2361(2021) «Вакцини проти COVID-19: етичні, правові та практичні міркування», у якій Асамблея закликала держави-члени забезпечити, щоб ніхто не піддавався дискримінації за те, що не пройшов вакцинації через можливий ризик для

здоров'я чи небажання пройти вакцинацію. Також цей документ зобов'язує інформувати громадян про те, що вакцинація не є обов'язковою, що ніхто не може зазнавати політичного, соціального чи іншого тиску для проходження вакцинації.

Ураховуючи положення зазначеної резолюції ПАРЄ, запровадження обов'язковості щеплення від COVID-19 для окремих професій, пропонуване в проєкті наказу, є проявом соціального тиску на працівників цих професій для проходження ними вакцинації.

У пояснювальній записці до проєкту наказу одним із аргументів щодо відсутності порушень прав і свобод людини і громадянина внаслідок впровадження обов'язковості щеплення від COVID-19 для окремих професій є наявність рішення Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). Убачається, що таким є рішення у справі «Вавржичка та інші проти Чеської Республіки» (заява № 47621/13 і 5 інших).

Посилання на це рішення є некоректним, адже воно стосується виключно стандартної і планової вакцинації дітей від хвороб, що добре відомі медичній науці, і вакцинація від яких вважається ефективною і безпечною.

На адресу Уповноваженого надходять непоодинокі звернення громадян, які заперечують проти обов'язкової вакцинації від COVID-19, а саме з підстави перестороги щодо безпеки нового типу вакцини від COVID-19.

4. Підтримуючи в цілому спрямування державної політики у сфері охорони здоров'я на подолання пандемії, вважаю за доцільне на даному етапі враховувати міжнародний досвід боротьби з COVID-19, який засвідчує впровадження альтернативних варіантів запобігання поширенню COVID-19 шляхом систематичного обстеження невакцинованих працівників певних категорій при допуску на роботу (тести методом ПЛР або експрес-тести на визначення антигена коронавірусу SARS-CoV-2), як це наразі передбачено законодавством України для цілей виїзду за кордон.

Висновок щодо підтримки

Проект наказу не підтримується.

Уповноважений

Людмила ДЕНІСОВА

